

سیاست‌های پیشگیرانه برای مبارزه با جرایم سازمان یافته

علیه عفت و اخلاق عمومی

۱. بیتا فرمهین فراهانی^۱، دکتر سعید حکیمی‌ها^{۲*}، دکتر محمد علی قربانی^۳، دکتر امیر رضا محمودی^۳.
 ۱. دانشجوی دکتری حقوق جزا و جرم‌شناسی، گروه حقوق، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران.
 ۲. گروه حقوق، واحد ایوانکی، دانشگاه غیر انتفاعی، تهران، ایران.
 ۳. گروه حقوق، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران.

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۹/۲۸، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۱۱/۲۹)

چکیده

زمینه: عواملی چون گسترش فقر و کسب منفعت از فحشا به عنوان زمینه‌ها و عوامل گسترش فحشا و تبدیل آن به یک جرم سازمان یافته معرفی شده‌اند. پژوهش حاضر به تحلیل نحوه ارتکاب آن دسته از جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی که به نوعی موجب اشاعه فحشا می‌شوند، می‌پردازد و تلاش می‌کند سیاست جنایی کنونی جمهوری اسلامی ایران در برابر جرایم سازمان یافته‌ای که خاصیت یاد شده را دارند، در ابعاد قانونی و قضایی مورد واکاوی و نقد قرار بدهد و برای اتخاذ سیاست جنایی مبتنی بر پیشگیری موثر از این جرایم، راهکارهای کاربردی ارائه دهد.

نتیجه‌گیری: اتخاذ سیاست جنایی کارآمد در برابر جرایم اخلاقی به دلیل تنزل کرامت انسانی و اشاعه فحشا در جامعه اهمیت ویژه‌ای دارد. چنین جرایمی اگر در سطح گسترده و به صورت سازمان یافته ارتکاب پیدا کنند، به ابزار قوی تری برای پیشگیری و سرکوب نیاز دارند. نتیجه پژوهش حاضر حاکی از این است که بازنگری در قوانین مربوط به قاچاق انسان و قانون گذرنامه و جرم انگاری قاچاق مهاجر به همراه استفاده از جدیدترین فناوری‌های احراز هویت و کنترل مرزها می‌تواند منجر به شکل‌گیری سیاست جنایی پیشگیرانه در برابر جرایم سازمان یافته مرتبط با فحشا شود.

کلیدواژه‌گان: سیاست جنایی، عفت و اخلاق عمومی، جرایم سازمان یافته، فحشا

سر آغاز

به دلیل سود بالای ارتکاب جرم و سهیم شدن ابر قدرت‌ها در ایجاد گروه‌های ارتکاب جرایم سازمان یافته، کشف جرم^۲، محاکمه و مجازات کردن مجرمین جرایم سازمان یافته می‌تواند دارای چالش‌های متعدد باشد و در هریک از مراحل یاد شده با محدودیت‌های مختلف مواجه شود و همچنین به دلیل وجود افراد متعدد در تشکیلات اغلب این گروه‌ها و وجود برنامه ریزی و خصیصه سازمان یافتگی، جرایم سازمان یافته‌ای مانند قاچاق انسان و قاچاق مهاجر که می‌توانند به نوعی با جرایم و انحرافات مرتبط با فحشا مرتبط باشند، می‌توانند افراد زیادی را در سراسر دنیا، تبدیل به قربانی این جرایم کند. پژوهش حاضر به تحلیل نحوه ارتکاب آن دسته از جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی^۳ که به نوعی موجب اشاعه فحشا می‌شوند، می‌پردازد و تلاش می‌کند سیاست جنایی کنونی جمهوری اسلامی

شبکه‌های جرایم سازمان یافته^۱ اغلب، کسب و کارهای میلیارد دلاری هستند که در بسیاری از مناطق جغرافیایی، به ارتکاب جرم مشغول هستند. فعالیت‌های مجرمانه این شبکه‌ها ممکن است شامل قاچاق انسان، مواد مخدر، کالاها و سلاح‌های غیرقانونی، سرقت مسلحانه، جعل و پول شویی باشد. جرم سازمان یافته، یک تجارت جهانی با درآمد تخمین زده میلیارد دلاری است. شبکه‌های سازمان یافته جرایم بسیار شبیه به کسب و کارهای قانونی بین‌المللی است. آن‌ها مدل‌های عملیاتی، استراتژی‌های بلندمدت، سلسله مراتب و حتی اتحاد استراتژیک دارند که همگی در خدمت یک هدف هستند: به دست آوردن بیشترین سود با کمترین میزان ریسک. اعضای گروه‌های جنایت سازمان یافته اغلب پیوند مشترکی دارند، به عنوان مثال پیوند‌های جغرافیایی، قومی یا حتی خونی^(۱).

دکتر سعید حکیمی‌ها و همکاران: سیاست‌های پیشگیرانه برای مبارزه با جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی

های غیر قانونی در جرایم سازمان یافته مانند تقلب در معاملات، اخاذی، گرفتن وام غیر قانونی و ... مهارت‌های کسب شده در سیستم آموزشی مانند توانایی پردازش اعداد، تفکر استدلالی، سازمان‌دهی سیستم‌های پیچیده مدیریت‌ها به جایی انسان، کالا و منابع، احتمال موفقیت را افزایش می‌دهد (۳).

سود بالای ارتکاب جرم، افرادی را درگیر جرایم سازمان یافته می‌کند که در موقعیت‌های بالای اجتماعی و اقتصادی قرار دارند و خطرات ارتکاب جرم را می‌پذیرند، جرایم سازمان یافته پایین‌ترین درصد کشف جرم را به خود اختصاص داده‌اند به طوری که در آمریکا در سال‌های ۱۹۸۷ تا ۱۹۹۲، ۹۵۰۴۵ نفر از میزان عالی رتبه شرکت‌ها سوءاستفاده‌های مالی متهم شدند اما ۷۵ درصد آن‌ها تبرئه شدند (۴).

به دلیل ماهیت مخفیانه جرایم سازمان یافته، اغلب اطلاعات کمی در مورد نحوه عمل این جرایم در هر کشور وجود دارد. برای رفع این شکاف دانش *GI-TOC* شاخص جهانی جرایم سازمان یافته را توسعه داده است، داده‌های ۱۹۳ کشور عضو سازمان ملل مطابق این شاخص مورد ارزیابی قرار می‌گیرند و بر اساس درجه اهمیت جرم از پایین‌ترین شدت اهمیت تا بالاترین سطوح جرایم سازمان یافته به آن‌ها از یک تا ۱۰ امتیاز داده می‌شود (۵).

علیرغم تمام اقدامات انجام شده طبیعتاً جرایم سازمان یافته به دلیل سود بالای ارتکاب جرم در بیشتر کشورهای جهان در حال ارتکاب هستند و برای ارزیابی تاثیر اقداماتی که صورت گرفته باید آمار ارتکاب جرایم سازمان یافته در جهان را مشاهده کرد. (نگاره ۱)

ایران در برابر جرایم سازمان یافته‌ای که خاصیت یاد شده را دارند، در ابعاد قانونی و قضایی مورد واکاوی و نقد قرار بدهد و برای اتخاذ سیاست‌هایی مبتنی بر پیشگیری موثر از این جرایم، راهکارهای کاربردی ارائه دهد.

بحث

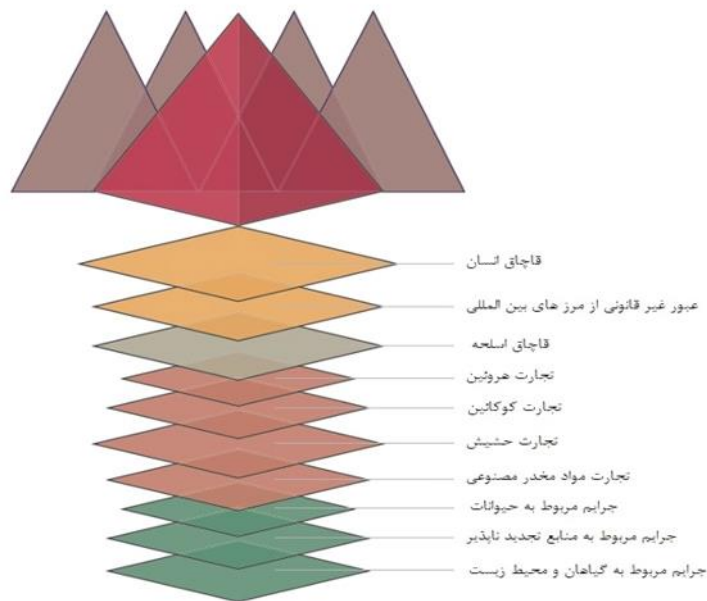
تعریف جرم سازمان یافته

برای واکاوی ماهیت جرم سازمان یافته، یکی از کوتاه‌ترین و متداول‌ترین تعریف‌ها از جرم سازمان یافته عبارتست از: "جرم سازمان یافته عبارت است از فعالیت مجرمانه مستمری که با هماهنگی صورت می‌گیرد." به طور مشخص‌تر منظور از آن فعالیت‌های غیر قانونی و هماهنگ گروهی منسجم از اشخاص است که با تئانی با یکدیگر و برای تحصیل منافع مادی یا قدرت به ارتکاب مستمر اعمال مجرمانه می‌پردازد (۲).

جرایم سازمان یافته غالباً چه فعالیت‌های مجرمانه‌ای را شامل می‌شود؟

به عنوان یک قاعده کلی، شبکه‌های جنایی سازمان یافته در انواع مختلفی از فعالیت‌های مجرمانه در چند کشور ممکن است درگیر باشند. این فعالیت‌ها ممکن است شامل قاچاق انسان، مواد مخدر، کالاها و سلاح‌های غیرقانونی، سرقت مسلحانه^۴، تروریسم^۵، جعل و پول شویی باشد (۱).

بسیاری از جرایم سازمان یافته ترکیبی از اعمال قانونی و فعالیت‌های غیر قانونی هستند. مطابق یافته‌های یک پژوهش انجام شده درباره مرتکبین جرایم سازمان یافته در کشور آمریکا، برای انجام برخی فعالیت

نگاره ۱: انواع جرایم سازمان یافته

ویژگی‌های جرم سازمان یافته

جرایم سازمان یافته عموماً توسط سازمان‌ها و ارگان‌های مجرمانه انجام می‌شود و شناخت ویژگی‌های این سازمان‌ها برای مطالعه این جرایم ضرورت دارد. مهم‌ترین ویژگی‌های این سازمان‌ها عبارتند از (۶):

غیر ایدئولوژیک بودن این سازمان‌ها: این گروه‌ها جرایم خود را فقط برای کسب منافع مادی انجام می‌دهند و هیچگونه دلبستگی ایدئولوژیکی، مذهبی و سیاسی ندارند.

وجود سلسله مراتب: با توجه به سازمان یافتگی این جرایم و اینکه توسط سازمان‌های فعال انجام می‌شوند تشکیلات آن دارای سلسله مراتب بوده و هر فرد بر اساس دیدگاه‌های مافوق خود عمل می‌کند. استمرار جرم در طول زمان: جرم زمانی سازمان یافته تلقی می‌شود که گروه مورد نظر برای مدت زمان طولانی و غیر مقید به زمانی خاص و به طور مستمر فعالیت کند.

ارتکاب فساد اداری^۷: یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این سازمان‌ها بهره‌گیری از فساد اداری است. در مراحل ارتکاب جرم ضرورت دارد برخی ارگان‌های دولتی همکاری کنند تا بتوانند قوانین را دور بزنند و این زمانی است که فساد اداری مهم‌ترین بازوی کمکی این گروه‌ها خواهد بود.

استفاده از خشونت^۸: گروه‌های مجرمانه سازمان یافته با عوامل و افرادی را که مانع رسیدن آنها به هدفشان هستند با خشونت و ارباب بر خورد می‌کنند نمونه آن نزاع‌های میان گروه‌های مافیای موارد مخدر است که سالانه جان بسیاری را می‌گیرد.

تقسیم کار تخصصی: گروه‌های سازمان یافته اصولاً در یک نوع جرم خاص به شکل تخصصی فعالیت می‌کنند مثلاً گروهی که مرتبط با قاچاق موارد مخدر است در قاچاق انسان فعالیت نمی‌کند.

جرایم سازمان یافته در قوانین جمهوری اسلامی ایران

مفهوم سازمان یافتگی یا ارتکاب گروهی در ارتکاب جرم تا قبل از تصویب قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲ بدون اینکه تعریفی از آن صورت گرفته باشد در قوانین خاص به صورت پراکنده، به کار رفته بود و درباره ارتکاب گروهی جرم، هدایت، اداره و یا رهبری گروه مجرمانه رویکرد تشدید مجازات، اتخاذ شده بود. به جز مواردی که قانون‌گذار به طور خاص به تشدید مجازات در این موارد پرداخته بود، عملاً این مفهوم مجرمانه به طور مستقل جرم انگاری نشده و تنها مشمول تشدید مجازات در ماده ۴۵ قانون مجازات اسلامی سابق در مورد سر دسته می‌گردید (۷).

در قانون جدید انتظار می‌رفت که قانون‌گذار علاوه بر ارائه تعریف دقیق از ماهیت این جرایم مجازات‌هایی را برای عضویت در این گروه‌ها و تشکیلات مجرمانه در نظر بگیرد اما در عمل قانون‌گذار در ماده ۱۳۰ تنها به تشدید مجازات سر دسته گروه مجرمانه پرداخته و گروه مجرمانه را تعریف نموده است. تعریف جرم سازمان یافته همچنان مبهم باقی مانده و مطابق ماده ۱۳۰ قانون مجازات اسلامی، اعضای گروه

مجرمانه تنها برای اعمال قابل انتساب به خود، قابل مجازات هستند و در مورد اعمال ارتكابی سایر اعضا تنها سر دسته گروه با تشدید مجازات رو به رو می‌شود. علیرغم عدم وجود تعریف مشخص از جرایم سازمان یافته، ماده ۴۷ قانون مجازات اسلامی مصوب ۱۳۹۲، مجازات این دسته از جرایم را غیر قابل تعویق و تعلیق می‌داند.

در شرایطی که تعریف مشخصی از جرایم سازمان یافته وجود ندارد، بند س ماده یک قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به تعریف و جرم انگاری^۹ قاچاق سازمان یافته پرداخته است. به نظر می‌رسد قانونگذار در تعریف قاچاق سازمان یافته^{۱۰} به تعریف گروه مجرمانه در ماده ۱۳۰ قانون مجازات اسلامی نظر داشته است. این ماده مقرر می‌دارد: «قاچاق سازمان یافته جرمی است که با برنامه ریزی و هدایت گروهی و تقسیم کار توسط یک گروه نسبتاً منسجم متشکل از سه نفر یا بیشتر که برای جرم قاچاق تشکیل یا پس از تشکیل، هدف آن برای ارتکاب جرم قاچاق منحرف شده است، صورت می‌گیرد.» هر چند جرم انگاری قاچاق سازمان یافته و تعریف آن امر مطلوبی است، اما تمام جرایم سازمان یافته مربوط به قاچاق کالا نیستند (۸).

در باب جرایم سازمان یافته، چندین عهدنامه بین دولت ایران و سایر دولت‌ها نیز وجود دارد که می‌توان به آنها استناد کرد، مانند قرارداد همکاری بین دولت ایران و جمهوری یونان در تاریخ ۱۳۷۳/۱۲/۲۵ در ده ماده با موضوعات امنیتی، انتظامی، مبارزه با مواد مخدر و دیگر موضوعات مربوط به آن‌ها و نیز قرارداد همکاری بین ایران و جمهوری قزاقستان که در تاریخ ۱۳۷۸/۱۰/۱۴ امضا شد و موضوع آن جرایم سازمان یافته و تروریسم است.

مواد قانونی خاص دیگری نیز مانند ماده ۴ قانون تشدید مجازات مرتکبین ارتشا، اختلاس و کلاهبرداری^{۱۱} به تشدید مجازات جرایم موضوع این قانون در صورتی که با تشکیل یا رهبری شبکه چند نفری، مرتکب جرم شوند پرداخته است. یا ماده ۴۹۸ و ۴۹۹ تعزیرات که تشکیل دادن جمعیتی بیش از دو نفر یا عضویت در گروهی برای برهم زدن امنیت کشور را به صورت خاص جرم انگاری کرده است. تبصره ۳ ماده ۱۴ قانون جرایم رایانه‌ای در مورد نشر داده‌های مستهجن در صورت ارتکاب این عمل به صورت سازمان یافته مجازات را تشدید نموده است. همین‌طور قانون اخلال در نظام اقتصادی^{۱۲} از ارتکاب جرایم اقتصادی به صورت تشکیلاتی سخن گفته است (۹).

جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی

موضوع جرایم علیه عفت و اخلاق عمومی عبارت است از حیثیت، اعتبار، آبروی فردی و خانوادگی اشخاص که از نظر اکثریت افرادی که در یک جامعه معین زندگی می‌کنند، رعایت آنها الزامی است و عرف و قانون از این ارزش‌ها با واژه‌های عصمت، عفت و اخلاق جنسی^{۱۳} یاد می‌کند. رعایت و حرمت حیثیت و اعتبار افراد که با منطق و شعور اجتماعی انسان‌ها منطبق می‌باشد، الزامی بوده و بر این اساس، هر رفتاری که مغایر با اینگونه ارزش‌های معتبر اجتماعی باشد به عنوان

دکتر سعید حکیمی‌ها و همکاران: سیاست‌های پیشگیرانه برای مبارزه با جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی

جرم علیه عفت و اخلاق عمومی مستحق تعقیب و مجازات خواهد بود (۱۰).

برخی جرایم سازمان یافته از جمله آدم ربایی و قاچاق انسان به ویژه زنان و کودکان که بیشتر با اهداف به کارگیری آنها به عنوان برده جنسی صورت می‌گیرد در زمره جرایم سازمان علیه عفت و اخلاق عمومی قرار می‌گیرند. به خاطر منافع سرشار قاچاق به ویژه زنان و کودکان به منظور سو استفاده های جنسی و سایر سو استفاده ها، گروه های جنایی به ارتکاب این جنایت روی آورده اند. ارتکاب این جنایت موجب نقض حقوق بشری و ترویج فحشا می شود. جامعه بین المللی و در راس آن سازمان ملل متحد به منظور ایجاد هماهنگی و همکاری در مبارزه با این جنایات میان دولت ها، در اواخر قرن بیستم اقدام به تدوین کنوانسیون تحت عنوان «کنوانسیون ملل متحد علیه جنایت سازمان یافته فراملی» همراه با دو پروتکل کرده که در دسامبر ۲۰۰۰ در پالمو (ایتالیا) برای امضای دولت ها مفتوح گردید که پروتکل اول تحت عنوان "پروتکل پیشگیری، سرکوب و مجازات قاچاق اشخاص به ویژه زنان و کودکان مکمل کنوانسیون ملل متحد علیه جنایت سازمان یافته فراملی" در رابطه با جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی است (۱۱).

پیشگیری جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی

پیوستن به کنوانسیون های منطقه ای و بین المللی در زمینه همکاری های مشترک جهت پیشگیری از جرایم سازمان یافته و همکاری برای کشف این جرایم و دستگیری و نحوه اعاده مجرمین، وضع آیین نامه های داخلی برای مرزبانی جمهوری اسلامی ایران جهت نظارت سختگیرانه بر ورود و خروج از مرزهای زمینی، دریایی و هوایی، وضع آیین نامه ها و دستورات برای تجهیز امکانات مرزداری جهت حفاظت و کنترل ورود و خروج، وضع موافقت نامه با کشور های دیگر برای همکاری جهت مبارزه با فساد اقتصادی و قضایی، تخصیص بودجه خاص برای مبارزه با جرایم سازمان یافته و حمایت از قربانیان جرایم سازمان یافته در خارج از کشور به ویژه زنان و کودکان، وضع آیین نامه های داخلی برای اداره گذرنامه و وزارت امور خارجه جهت به روز کردن روش های احراز هویت افراد و مدارک شناسایی و هویتی، پیوستن به کنوانسیون های مبارزه با جرایم سایبری، هماهنگ سازی چهارچوب های قانونی برای برقراری امنیت سایبری، قانون گذاری و وضع آیین نامه های داخلی برای پیشگیری، شناسایی و مبارزه با جرایم رایانه ای، مواردی هستند که می توانند بخشی از سیاست گذاری قانونی جمهوری اسلامی ایران برای مقابله با جرایم سازمان یافته از جمله جرایم مرتبط با عفت و اخلاق عمومی باشد.

اگرچه پلیس ایران در دستگیری گروه های مجرمانه جرایم مواد مخدر، قاچاق انسان^{۱۴} و کالا و برخی گروه های تروریستی موفقیت هایی داشته است اما بر اساس آمار و اطلاعات موسسه لگاتوم که وضعیت کشور های جهان را از نظر امنیت اجتماعی مورد تحلیل قرار می دهد، کشور ایران رتبه مناسبی نداشته و در جایگاه صد و بیست و پنجم قرار

دارد. این آمار نشان می دهد نیروی انتظامی باید برنامه ریزی های جدیدی را برای تغییر شیوه عملکرد جهت بهبود شاخص امنیت انجام دهد همچنین بر اساس شاخص آمادگی فناوریانه که بر اساس سطح بهره مندی کشور ها از فناوری های به روز دنیا مورد سنجش قرار می گیرد، کشور ایران با داشتن رتبه ۱۰۴ و وضعیت مطلوبی ندارد (۱۲).

بازنگری در قانون مبارزه با قاچاق انسان و هماهنگ سازی میزان مجازات مرتکبین جرم قاچاق انسان به لحاظ شدت مجازات با اعمال مجرمانه ای مانند آدم ربایی متضمن آسیب جسمی و حیثیتی، تجاوز جنسی و قاچاق موادمخدر بالای ۵ کیلوگرم نکته قابل توجه دیگری است. جرم آدم ربایی در شرایطی که باعث می شود سنگین ترین مجازات برای این جرم در نظر گرفته شود طبق لایحه کاهش حبس های تعزیری مصوب ۱۳۹۹، ۱۰ سال حبس دارد. نکته قابل توجه این است که در قوانین ایران برای قاچاق انسان مجازات دو تا ۱۰ سال در نظر گرفته شده است! در حالیکه انتظار می رود شدیدترین مجازات برای آدم ربایی که عموماً با بهره کشی جنسی از زنان بعد از خارج کردن آن ها از مرز همراه است، اعمال شود.

نکته عجیب در قوانین ایران این است که در حالیکه قاچاق انسان شامل مرور زمان می شود، جرمی مانند قاچاق کالا و ارز مشمول مرور زمان نمی شود. کشف جرم قاچاق انسان به لحاظ سازمان یافته بودن جرم و ارتکاب یافتن توسط مجرمین حرفه ای ممکن است سال ها به طول بینجامد و به دلیل شدت آسیب وارده به قربانیان لازم است که مشمول مرور زمان نشوند. یکی دیگر از خصایص جرایم سازمان یافته این است که به دلیل سود بالای ارتکاب جرم ممکن است این گروه های سازمان یافته به سیستم قضایی نیز نفوذ کنند که این امر می تواند منجر به رها شدن تعقیب و رسیدگی به پرونده این مجرمین شود و این مساله، این ضرورت را ایجاد می کند که جرم قاچاق انسان مشمول مرور زمان تعقیب و اجرای مجازات هم نشود.

همچنین قاچاق مهاجر در حقوق داخلی جرم انگاری نشده است! جرم قاچاق انسان و قاچاق مهاجر، دو جرم بسیار مهم و سازمان یافته که می توانند به بهره کشی از زنان و فراهم کردن مقدمات درگیر شدن آن ها با انحرافات و رفتار های جنسی پر خطر در کشور های بیگانه شوند، هر دو به وسایل مشترکی نیاز دارند که با تمرکز بر اعمال محدودیت برای استفاده از این وسایل و از بین بردن فرصت ارتکاب جرم، می توان تا حدی از این جرایم پیشگیری یا آمار این جرایم را کاهش داد.

جرم دیگری که با جرایم سازمان یافته علیه عفت و اخلاق عمومی ارتباط تنگاتنگ دارد پولشویی^{۱۵} است. پول های کلانی که با قاچاق انسان و قاچاق مهاجر به دست می آیند برای این که بتوانند قابلیت استفاده داشته باشند باید تطهیر شوند. در واقع تمامی اقداماتی که برای پیشگیری از پولشویی انجام شوند می توانند روی فعالیت مجرمانه جرایم سازمان یافته دیگر تاثیر گذاشته و آن ها را محدود کنند. در واقع اگر از طریق وضع قانون دست یابی به عواید فساد، سخت تر و غیر ممکن شود، فساد کاهش پیدا می کند. و چالش هایی که مجرمین برای تطهیر پول خود تجربه می کنند می تواند باعث دستگیری آن ها شود (۱۳).

زمان قرار ندادن جرم سازمان یافته، از نکات قابل توجه برای پیشگیری از ارتکاب جرایم سازمان یافته است.

تدوین موافقت نامه‌های بین‌المللی با دیگر کشورها برای همکاری‌های چند جانبه با آن‌ها جهت کشف جرایم سازمان یافته، دستگیری متهمین و نحوه اعاده متهمین و قربانیان جرایم و پیوستن به کنوانسیون‌های مبارزه با جرایم سازمان یافته، نقش مهمی در کشف جرایم سازمان یافته مرتبط با فحشا دارد. افزایش آمار کشف جرم و دستگیری متهمین، باعث ایجاد ارباب و ترس از دستگیری و کاهش آمار ارتکاب این دسته از جرایم می‌شود. وضع قوانین داخلی و موافقت نامه‌های بین‌المللی برای حمایت از قربانیان جرایم سازمان یافته و حفظ امنیت شهود، نیز در این امر موثر است.

نکته قابل توجه دیگر، وضع قوانین آیین دادرسی کیفری برای کشف جرم، نحوه محاکمه مجرمین جرایم سازمان یافته، شرح عملکرد ضابطین قضایی، تسریع در رسیدگی به پرونده‌های جرایم سازمان یافته، وجود نیروهای مشاور، متخصص و آموزش دیده زن برای رسیدگی به وضعیت زنان و کودکان بزه دیده است. به روز رسانی قوانین داخلی در زمینه پولشویی و مبارزه با مفاسد اقتصادی و استفاده از به روز ترین تکنولوژی‌های موجود برای ایجاد امنیت در فضای سایبری و پیشگیری از ارتکاب جرایم سایبری و توانمند سازی پلیس امنیت جمهوری اسلامی ایران برای کشف جرایم سایبری، پیوستن به کنوانسیون‌های مبارزه با پولشویی و مفاسد اقتصادی و کشف جرایم سایبری و همکاری‌های منطقه‌ای و بین‌المللی در زمینه‌های یاد شده با دیگر کشورها به دشوار کردن تطهیر درآمد‌های ناشی از ارتکاب جرایم سازمان یافته مرتبط با فحشا می‌شود.

وضع آیین نامه‌های داخلی برای اداره گذرنامه و وزارت امور خارجه جهت استفاده از جدیدترین روش‌های احراز هویت و ساخت مدارک شناسایی و هویتی غیر قابل جعل. بازنگری قانون گذرنامه مصوب ۱۳۵۱ و جرم‌انگاری قاچاق مهاجر، باعث می‌شود در جرایم سازمان یافته‌ای مانند قاچاق انسان و قاچاق مهاجر، خارج کردن افراد از مرزها که در بعضی موارد منجر به بهره‌کشی جنسی از آن‌ها می‌شود، به امری با چالش‌های متعدد، تبدیل شود.

مورد بعدی، بازنگری در قانون مبارزه با قاچاق انسان مصوب ۱۳۸۳ است. تشدید مجازات مرتکبین اصلی و سردستانان گروه‌های جرایم سازمان یافته قاچاق انسان و همچنین در نظر گرفتن کیفیات مخففه برای کسانی که قبل از تعقیب، اقرار و برای کشف جرم، همکاری می‌کنند یا بعد از تعقیب جرم، برای دستگیری متهمین، همکاری موثر انجام می‌دهند. همچنین تشدید مجازات مرتکبین در صورتی که قربانیان زنان یا کودکان باشند و به آن‌ها آزار جسمانی یا حیثیتی وارد شده باشد، می‌توانند در این بازنگری مورد توجه قرار بگیرند.

تدوین آیین نامه‌های داخلی برای وزارت امور خارجه جهت ارائه خدمات حمایتی از اتباع ایرانی در کشورهای دیگر، تدوین قوانین و مقررات برای استفاده از جدیدترین تکنولوژی‌های روز دنیا جهت احراز هویت و غیر قابل جعل ساختن اسناد هویتی، برای پیشگیری از جرایم سازمان

در سال‌های اخیر با پیشرفت تکنولوژی و پیچیده شدن ارتباطات مالی، روش‌های پولشویی که یک جرم گره خورده با جرایم سازمان یافته است، بسیار مبتکرانه تر شده است. مبارزه با پولشویی با کنترل دسترسی به سیستم مالی و جلوگیری از ورود پول کثیف به سیستم مالی آغاز می‌شود. بنابراین بانک‌ها هسته اصلی شبکه حفاظت از سیستم مالی محسوب می‌شوند. با توجه به تجربه‌های بین‌المللی در زمینه برنامه‌های مبارزه با پولشویی، کلیه بانک‌های دولتی، خصوصی و موسسه‌های اعتباری برای مبارزه با پولشویی باید یک سری اقدامات را که مورد تایید سازمان‌های بین‌المللی مبارزه با پولشویی هستند انجام دهند. از جمله احراز هویت و شناسایی مشتری در زمان افتتاح حساب و درخواست خدمات. ضوابط شناسایی اشخاص حقوقی باید حتی دقیق‌تر از اشخاص حقیقی باشد. شناخت مشتری‌های پرریسک که مبالغ بالا یا به‌جا می‌کنند یا از اقدامات بانکی پرخطر یعنی اقداماتی که به پولشویی سهولت می‌بخشد، بیشتر استفاده می‌کنند.

اقداماتی مانند جا به جایی پول از طریق تلفن به کمک بانک‌های کارگزار بین‌المللی. شناخت مناطق پرریسک که عمدتاً مناطق مرزی هستند و بانک‌ها و موسسات مالی این مناطق و انجام نظارت بر آن‌ها، نظارت سیستمی بر گردش عملیات مشتری به منظور تشخیص موارد مشکوک، تجهیز سیستم گزارش دهی استاندارد و گزارش موارد مشکوک به مراجع صلاحیت دار، گزارش انتقالات نقدی، گزارش روزانه و سوابق انتقالات خطی (خط تلفن، سوئیفت و اینترنت)، گزارش حجم ابزارهای پولی استفاده شده توسط مشتریان و سرعت گردش حساب مشتری، گزارش موارد مشکوک به پولشویی در بانک‌ها و موسسات اعتباری (۱۴).

امروزه با وجود امکان سرمایه‌گذاری در بازار ارز دیجیتال و تبدیل پول به بیت‌کوین که قابلیت ردیابی و نیازی به تایید هویت برای انجام مبادلات ندارد و صرفاً به یک کد شناسه نیاز دارد، پولشویی از طریق تبدیل سرمایه به ارز دیجیتال و بیت‌کوین هم صورت می‌گیرد. اعمال نظارت‌های دقیق و سخت‌گیرانه نسبت به صرافی‌های رمز و ارز که معمولاً از طریق آن‌ها این تبدیل سرمایه انجام می‌شود و تقویت واحد‌های مبارزه با جرایم سایبری به نیروهای نخبه و متخصص و تجهیز آن‌ها به جدیدترین تکنولوژی‌های روز دنیا اهمیت ویژه‌ای دارد (۱۵).

نتیجه‌گیری

همان‌گونه که به تفصیل توضیح داده شد، وضع اصولی قوانین و همچنین بهبود عملکرد دستگاه قضایی، می‌تواند به نحو موثری در پیشگیری و کشف و کاهش جرایم سازمان یافته به ویژه جرایم سازمان یافته‌ای که به نوعی با انحرافات اخلاقی مرتبط هستند، ایفای نقش کند. پس از تحلیل مواد قانونی مرتبط با موضوع پژوهش می‌توان گفت، تعریف جرم سازمان یافته و تعیین مجازات برای عضویت در گروه‌های جرایم سازمان یافته و بسنده نکردن به تشدید مجازات سردهسته گروه‌های جرایم سازمان یافته و پیش‌بینی تخفیف مجازات برای همکاری با دستگاه قضایی و اطلاع دادن جرم و همچنین مشمول مرور

ملاحظه‌های اخلاقی

در این پژوهش مروری با معرفی منابع مورد استفاده، اصل اخلاق امانت‌داری علمی رعایت و حق معنوی مولفین آثار محترم شمرده شده است.

واژه نامه

1. Organized crimes	جرایم سازمان یافته
2. Crime detection	کشف جرم
3. Public morality	اخلاق عمومی
4. Armed robbery	سرقت مسلحانه
5. Terrorism	تروریسم
6. Argumentative thinking	تفکر استدلالی
7. Administrative corruption	فساد اداری
8. Violence	خشونت
9. Criminalization	جرم انگاری
10. Organized trafficking	قاچاق سازمان یافته
11. Scam	کلاهبرداری
12. Economic system	نظام اقتصادی
13. Sexual ethics	اخلاق جنسی
14. Human trafficking	قاچاق انسان
15. Money laundering	پولشویی

References

- Hajiani E. Organized crimes: concept, models, and their impact on political stability. *Strategic Studies Quarterly*, 2005; 8(29): 487-512. Dor: [20.1001.1.17350727.1384.8.29.2.8](https://doi.org/10.17350727.1384.8.29.2.8)
- Hariri M, Alidoosti H, Alizadeh Z. Ethical-legal requirements of the police regarding the principle of innocence in drug crimes in the light of criminal psychology. *Ethics in Science and Technology* 2022; 17 (1):36-42. Dor: [20.1001.1.22517634.1401.17.1.6.6](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1401.17.1.6.6)
- Campaniello N, Rowena G, Giovanni M. Returns to education in criminal organizations. [Ph.D. thesis]. USA: University of California. 2016.
- Yaqoubi A, Aghaei J A, Kardost Jurshari M. Criminological approaches to white-collar crimes. *Research Journal of Criminal Law*, 2013; 5(2): 191-219.
- Ebrahimi Farani G, Seydi S. Fight against organized crimes in the light protection of Witnesses' Security in Iranian, American and international criminal law. *Journal of Legal Research*, 2021; 20(46): 55-70. doi: [10.48300/jlr.2021.132612](https://doi.org/10.48300/jlr.2021.132612)
- Noorizad E, Mojtahed Soleimani A, Seyyed Morteza Hoseini R. Criminal mediation as a doctrine of restorative justice from the perspective of law and ethics. *Ethics in Science and Technology* 2021; 15 (4): 1-6. Dor: [20.1001.1.22517634.1399.15.4.1.3](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1399.15.4.1.3)
- Yekta A, Yekta M, Usefvand H, Habibi K, Alizadeh A. Iran's legislative criminal policy against organized crimes. *Culmination of Law*, 2023; 4: 1-8. doi: <https://doi.org/10.22034/thdad.2023.561362.2260>

یافته ای مانند قاچاق مهاجر و قاچاق انسان که برای ارتکاب به جعل هویت مجرمین و قربانیان، نیاز دارد، آموزش ضابطین دادگستری و پلیس داخلی برای کشف جرایم سازمان یافته و دستگیری متهمین. تجهیز مرزها به نیروی انسانی متخصص و جدیدترین تجهیزات الکترونیکی لازم برای پیشگیری از عبور و مرور غیر مجاز. اطلاع رسانی به مردم و سهیم کردن آن‌ها در کشف جرایم و مبارزه با جرایم سازمان یافته و اخلاقی و حتی تخصیص شماره تلفن برای تماس‌های مردمی و اطلاع رسانی. پیش بینی خدمات معاضدتی برای ایرانیان در کشور های دیگر به ویژه اگر قربانی جرایم سازمان یافته شده باشند و قصد بازگشت به کشور و شهادت علیه مجرمین را داشته باشند، موارد قابل توجه دیگری در اتخاذ سیاست جنایی نسبت به جرایم سازمان یافته مرتبط با فحشا هستند.

همین طور، تشکیل سازمان های مردم نهاد در زمینه خدمات مشاوره ای و روانشناسی برای کسانی که تجربه بزه دیدگی در زمینه جرایم جنسی، یا فحشای اجباری داشتند و ارائه خدمات با هزینه اندک یا رایگان به این افراد. اطلاع رسانی و تبلیغات در سطح گسترده و موثر در زمینه تبعات قاچاق انسان و قاچاق مهاجر و شیوه های ارتکاب آن برای مردم. آموزش عمومی در مورد نحوه استفاده صحیح از اینترنت و اطلاع رسانی در مورد تهدیداتی که در فضای مجازی وجود دارد و چگونگی ارتکاب جرایم با استفاده از اینترنت و تکنولوژی و هوش مصنوعی، از دیگر مواردی هستند که در پیشگیری از ارتکاب جرایم سازمان یافته ای که می توانند به نوعی با بهره کشی جنسی از قربانیان و فحشا مرتبط باشند، موثر به نظر می رسند.

- Najafi Abrandabadi A H, Habibzadeh M J, Shams Nateri M E. Organized crime-In criminology and criminal law. *CLR* 2000; 4 (4): 53-73. Dor: [20.1001.1.22516751.1379.4.4.3.7](https://doi.org/10.22516751.1379.4.4.3.7)
- Hoseinpoori M, Nosrati Y. Causes of judicial and legal criminal policy disagreement in drug-related offenses from the legal-ethical approach. *Ethics in Science and Technology* 2020; 15 (3): 26-32. Dor: [20.1001.1.22517634.1399.15.3.5.5](https://doi.org/10.1001.1.22517634.1399.15.3.5.5)
- Javaheri G, Esmaeeli M, Hajitabar Firuz Jayi H. Cyber pornography: from theoretical viewpoint to models of criminal action. *Journal of Criminal Law Research*, 2020; 8(30): 173-200. doi: <https://doi.org/10.22054/jclr.2020.42595.1923>
- Zeraatpishe R, Shiri A, Najafi Abrandabadi, A., Mahmoudijanaki, F. Gender stereotypes affecting Rape in the components of Iranian culture. *Journal of Criminal Law Research*, 2020; 9(32): 151-177. doi: <https://doi.org/10.22054/jclr.2020.45292.1982>
- Nazerian H, Farajih M, Habibzadeh M. Obstacles of access to justice for women accused of sexual offenses in light of the "Madonna- Whore" theory. *Criminal law and Criminology Studies*, 2019; 49(1): 209-221. doi: [10.22059/jqclcs.2019.73355](https://doi.org/10.22059/jqclcs.2019.73355)
- Hassani M. Reflections on the anti-money laundering law (crime of origin, elements and deputy in money laundering). *Islamic Law*, 2022; 19(73): 87-111.
- Zarghani SH, A'zami H, Lotfi A. A survey of border management policies and methodologies, and their role in

border security with an emphasis Iranian Eastern Borders (Khorasan Razavi province - Afghanistan). *Journal of Geography and Regional Development*, 2013; 11(1). doi: <https://doi.org/10.22067/geography.v11i20.30708>

15. Wyers MD. Selling sex in the city: a global history of prostitution. Illustrated ed. USA: Brill. 2017.